ששגג על האוכלין והזיד על הכלי מתקיף לה

רב אשי והא אף על הכלי קתני אלא א"ר

אשי כגון ששגג בזה ובזה יונודע לו וחזר

ונודע לו ובפלוגתא #דרבי יוחנן ור"ש בן

לקיש: את החי בממה פמור אף על הממה:

לימא מתני' רבי נתן היא ולא רבנן דתניא

מאהמוציא בהמה חיה ועוף לרה"ר בין חיין

ובין שחוְפין חייב רבי נתן אומר על שחופין

חייב ועל חיין פמור ישהחי נושא את עצמו

אמר רבא אפילו תימא רבנן ע"כ לא פליגי

רבנן עליה דרבי נתן אלא בבהמה חיה

ועוף דמשרבטי נפשייהו אבל אדם חי דנושא

את עצמו אפילו רבנן מודו א"ל רב אדא בר

אהבה לרבא והא דתנן ייבן בתירא מתיר

בסום ותניא בן בתירא במתיר בסום מפני

שהוא עושה בו מלאכה שאין חייבין עליו

חמאת ואמר רבי יוחנן בן בתירא ורבי נתן

אמרו דבר אחד ואי אמרת דלא פליגי רבנז

עליה דר' נתן אלא בבהמה חיה ועוף משום

בח א מיי׳ פי״ח מהל׳ שבת הלכה נוו: במ ב מיי׳ פ״כ שם הלכה

ל ג מיי פי״ח שם הלכי טו:

מוסף רש"י

שהחי נושא את עצמו. ואין כו אלא משום שכות (יומא סו:). בן בתירא מתיר (יומא סו:). בן בתירא מתיר בסוס. שלון מללזכתו ללל לככיבה וככיבה שבות היל לח מללזכת, מעום דחי נושל את עלמו, לא איכפת לן אי אתי להשאילו ולהשכירו יד: וכעי"ז בכורות ב.) דאין רוכנין על גבי בהמה גבי שבות תגן לה במס' בילה (פסחים נג.).

מוסף תוספות

א. כלומר הא דאמר רב אשי ונודע לאו דברי הכל הוא אלא. מוס' הכח"ש. תיא אראו עום שלום. ב. כפום פלוגוא דהום למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה. ריטנ"6. ורב ששת ורב אשי לא פליגי אלא באוקמתא שינוה בעלמא. בעלמא. שיטה נהר״ן. ג. דיכול חייב. תוס' עירונין לו: ד״ה את החי. T. כשיוצא מן הים. תוס' עירונין לו: ד"ה את התי. ה. ווןמוציאין די מות בערדו בכחו. מוס' עירונין לו: ד"ה לת החי. 1. אפי׳ כשהוא מיוחד לעופות. דאפי׳ בעופות חי נושא את עצמו. ריטנ״h. ז. בלא קשירה. מוס׳ הכח״ש. ח. דאפילו מוציאן לשורפן. מוס׳ הרא״ש, ט. דכל מילי דשבת ממשכן ילפינן. תוס' הרא"ש. י. מאי שנא. תוס' יא. ובכרמלית הרא״ש. מטלטלין אותה בהדיא.

רב נסים גאון

ובפלוגתא דר׳ יוחנן וריש לקיש. עיקר דיליה בפרק כלל גדול.

רבינו חננאל (המשך)

אותו בלשון פרסי באזיאר. ובזמן שהן יותר מאחד קוראין להן בזאיארן, ויש יור אין בוא און, די להן להן סוסים מיוחדין לכך לשאת את העופות הדורסין הנקראין באזי. ואמרינן א״ר וחנן הלכה כבן בתירא. א"ר יוחנן ואדם כפות מודה רבי נתז שאינו יכול לשאת דכפיתי דמו שאת רואה אותן שאינן יכולין להלך על רגליהן ואינן יוצאין ובאין רגליהן ואינן יוצאין ובאין אלא רכובין והסוס נושא אתן, ובן בתירא מתיר למכרן לגוים. וסבירא ליה שהוא עושה מלאכה שאין . חייביז עליה חטאת. דאלמא אף הכפות בן בתירא פוטר אף הכפות בן בתירא פוטר עליו, וא"ר (יהודה) [יוחנן] בן בתירא ור' נתן אמרו דבר אחד (והכי א"ר יוחנן מודה ר' נתן בכפות). ופריק ליה כח להלך ואף הן נושאין את רמות רוחא, מענגין את עצמן מלהלך כענין דכתיב אשר לא נסתה כף רגלה (דהא הוא) [דההוא] פרדשכאה, פי' פקיד המלך דרתח מלכא עילויה ורהיט תלתא פרסי בכרעיה. אבל חולה ודאי ככפות דמי ומחייב ר' נתן על הוצאתו,

כההיא דגמרא דב' שעירי

ובפלוגתא דר' יוחנן ור"ל. פי׳ חייב שתי חטאותא לרבי יוחנן כשנודע לו וחזר ונודע לו דידיעות מחלקות ולר"ל

אחר (א) שנתכפר נודע לו על אחדב ופי׳ הקונטרס אין נראה לר״י דנהי ורב אשי הכא רב ששת דלא מוקי לה הכי קסבר דאין ידיעות מחלקות 💎 דלית ליה לרב ששת ידיעות מחלקות מ"מ יעמיד בנודע לו על האחד

. בשכבר כיפר דכפרה לכ"ע מחלהת: שהחי נושא את עצמו. מימה לר"י למה פטור דאי משום

שהחי מיקל עלמו והלא אפילו במשא קל יותר חייב ואי משום דשנים שעשאו פטורין הא הוי זה יכול וזה אינו יכול גשאין הנישא יכול לישא עלמו בלא הנושא והנושא יש בו כח לנושאו אפילו היה מת ואומר ר"י דממשכן גמרינן שלא היו נושאין דבר חי שהתחשים והאילים היו הולכים ברגליהם והחלזון (כ) מיד היו פולעין אותו הטרם ימות דכמה דאית ביה נשמה נופי ניחא ליה כי היכי דליצליל ליבעיהס: אבל אדם חי נושא את עצמו. תימה דבריש נוטל (לקמן דף קמא:) משמע דפליגי נמי באדם דקאמר גבי תינוק רבא כרבי נתן סבירא ליה ואומר רשב"א דקטן כבהמה דמי דמשרביט נפשיה אך קשה לן דבפרק מפנין (שם דף קכח:) תניא מדדין בהמה חיה ועוף בחלר אבל לא ברה"ר והאשה מדדה את בנה ברה"ר ופירש התם בקונטרם דבהמה ברה"ר לא שמא יגביהנה מן הארץ וסתמא כרבנן דר' נתן דמחייבי אבל בנה אי נמי מגבה ליה הא באדם מודו רבנן דחי נושא את עלמו [ושמא ההוא דבפרק נוטל איירי בתינוק בן יומו]: בסום המיוחד לעופות. ובן בתירא מתיר בסוס בכל הסוסים קאמר ורבנן אוסרין בכל הסוסים משום סום המיוחד לעופות דלא חילקו חכמים בסוסים: סוסא דבי וייאדן. פר״ח שכן ליידי עופות מניחין עליהן עופות שלהן שלדין בהן עופות חחרים חבל חין לפרש בעופות

דמשרבמי נפשייהו מאי איריא כן בתירא ורבי נתן והאמרת אפילו רבנן מודו כי א"ר יוחגן בסום המיוחד לעופות ומי איכא סום המיוחד לעופות אין איכא ס(דבי וייאדן א"ר יוחנן יומודה ר' נתן בכפות א"ל רב אדא בר מתנה לאביי והא הני פרסאי דכמאן דכפיתי דמו וא"ר יוחנן בן בתירא ור' נתן אמרו דבר אחד התם ירמות רוחא הוא דנקים להו

דההוא פרדשכא דרתח מלכא עילויה ורהים תלתא פרסי בכרעיה: את המת במטה חייב וכן כזית מן המת וכו': "אמר רבה בב"ח א"ר יוחנן וא"ר יוסף אמר רשב"ל פומר היה ר"ש הניצודין דהני כפותין נינהו ואמר ٦ĸ

בסמוך דמודה רבי נתן בכפות: והא הני פרסאי. ואיהו לא מפליג למכור לשום נכרי: מאת המת במטה חייב. נראה לר"י דמהכא קים לן בכל דוכתא דאית ליה לר׳ יהודה מלאכה שאינה לריכה לגופה חייב עליה דמסתמא ת״ק דר״ש היינו רבי יהודה כי ההיא דלעיל זה אינו יכול וזה אינו יכול דת"ק דר"ש היינו ר' יהודה כדמוכח בגמ' ורשב"א אומר דיש להביא מדתנן לעיל (דף 3.) ר' יהודה אומר אף המוליא משמשי ע״ז דדהוי מלאכה שאינה לריכה לגופה: סרבר שמעון פושר. נראה לר״י דמלאכה שאינה לריכה לגופה קרי כשעושה מלאכה ואין לריך לאותו צורך כעין שהיו צריכין לה במשכן אלא לענין אחר כי הצורך שהיתה מלאכה נעשית בשבילו במשכן הוא גוף (איסור) המלאכה ושורשו" ולפי זה אתי כולהו שפיר הוצאת המת אין צריך למת ובמשכן היו צריכין לחפצים שהוציאו צד נחש שלא ישכנו אינו צריך לנחש ובמשכן היו לריכין לתחש וחלוון ומפים מורסא להוליא ליחה המזיקתו ואין עומד להכנים אויר ולהוליא ליחה תמיד אע"פ שנעשה פתח גמור שהרי ראוי (הוא) להכנים ולהוליא אם היה לריך מ"מ לא דמי לפתחים שבמשכן שהיו עומדין להכנים ולהוליא אבל לעשות לה פה דמיא למשכן וחייב והריגת המזיקין אין זריך להם ובמשכן היו זריכין לעורות אילים הנשחטים וחופר גומא ואינו זריך אלא לעפרה ובמשכן היו זריכין לגומא לנעוץ בה או לדצר אחר וזב בכיס שלא יטנפו כליו הוי אינה זריכה לגופה שאינו זריך לכיס עזמו ואפילו למנות ראיותיו או נקיים דצריך הכיס מ״מ אין אריך להוצאה זו דה"נ סגי ליה אי יחיב בחד דוכתא ומכבה גחלת שלא יזוקו בה רבים וכחס על הכר ועל השמן או על הפתילה המהובהבת כבר אין לריכין לגופן שבמשכן לא היה כיבוי אלא לעשות פחמין בכיבוי זה ומתקנין על יד כיבוי זה שיהו ראויין למלאכת הלורפין וכיבוי כדי שלא יקדיחו הסממנין בבישולן לא היה במשכן כי זהירים היו שלא להרבות אש יותר מדאי וכן סותר ע"מ לבנות נמי לא מחייב ר' שמעון דבעי שתהא לריכה לגופה אלא כגון שסותר ע"מ לתקן יותר ממה שהיה בתחלה כגון שהבנין האחרון טוב מן הראשון כדמוכח בשמעתיום דחם על הנר וכן קורע על 🌣 מתו או שובר כלים למירמי אימחא אאינשי דביתיה אין לריכין לגופה דבמשכן היתה קריעה ללורך חיקון דבר ש הנקרע ואט"ג דבהונאה לא בעי רבי שמעון שיהא לגמרי כמו שהיה במשכן ווי דלא בעי מר לעשות לו טס או ס"מ להגיה אע"פ שבמשכן הוצאת הנדבה היתה כדי לתקנה לעשות ממנה משכן וכלים במקלקלים כגון מכבה וסוחר וקורע מסתברא דלריך שיהא על מנת לחקן כמו במשכן ולא חשיבי המקלקלים לריכות לגופה עד דהוי לגופו ולגופה והא דלא קרי לה לגופו ולגופה כיון דבעו תרוייהו בכלל לגופה היא אבל לגבי מר וס״ת כיון דלא בעי אלא לגופו דהא לא בעי במר לעשות בו טס ©וס״ת כדי להגיה בו לא הוי בכלל לגופה ולפי שצריכות לגופה הוי כעין דהוי במשכן כמו שפיר׳ הוארך להשמיענו במר דלא בעינן לעשות לו טס כמו שהיה במשכן ורש״י דפירש דבראונו לא היתה באה לו ולא היה לריך לה שאינה אלא לסלקה מעליו כמו לד נחש שלא ישכנו או מכבה גחלת שלא יזוקו בו רבים דברלונו שלא היה בעולם וכן בפרק במה מדליקון (לשיל דף לא:) פירש כחס על הפתילה המהובהבת כבר דאינה לריכה לגופה משום דאין לריך לכיבוי זה ואם לא הובערה מעולם הוה ניחא ליה דהואיל וחס עליה כי אית בה טפי הוה ניחא ליה בה קשה מסוחר על מנת לבנות כמו בתחלה וקורע בחמתו

יוה״כ דתניא עתי אפילו בשבת. ואמרינן למאי הלכתא, אמר רב ששת שאם חלה מרכיבו [על כתיפר]. כמאן דלא כר׳ נתן, דאי

למירמי אימתא אאינשי דביתיה דהתם לריך למלאכה ורוצה הוא שיהא בעולם ואין לומר דלא ניחא ליה שיצטרך למירמי אימתא אם כן מפים מורסא לעשות לה פה יהא פטור דברלונו היה שלא היה מורסא מעולם וכן קורע יריעה שנפל בה דרנא על מנת לחפור דברלונו

לא היה נופל בה וכן תופר בגד קרוע ברצונו שלא היה קרוע אלא לריך לפרש כדפירשתיש: (ש"ר לע"ב) גדול בבוד הבריות שדוחה

את לא תעשה שבתורה. קשה לר"מ" דגבי טלטול דהוי איסורא דרבנן לא שרינן משום כבוד הבריות אלא ע"י ככר או תינוק כדאמר בפרק

במה מדליקין (לשיל דף ל:) ובפרק כירה (שם דף מג:) פיאוש לומר דשאני טלטול דאפשר על ידי ככר או חינוק לכך לא החיר בענין אחר:

ששגג על האוכלין והזיד על הכלי. ומאי חייב דקתני מיתה: והא אף קתני. משמע שני חיובין שוין: ובפלוגחה דר"י ור"ל. דחיפלוגי בידיעות מחלקות בפ׳ כלל גדול (לעיל דף עא:) איפלוגי נמי רב ששת

> עושה אותה אין חייב עליה חטאת מלאכה אצל הסוס וגבי אזהרת שביתת בהמה מלאכה כתיבאים: ואמר רבי יוחנן גרסינן: דבי וייאדן. של ליידי עופות א"ר יוחנן בן בתירא ורבי נתן אמרו דבר אחד: בכפות. בין עוף בין אדם: כמאן דכפיתי דמו. שרוכבים מעוטפין בבגדים רחבים וגם הם רבי יוחנן גרסינן: כן בחירא ור' נתן אמרו דבר אחד. והא אמרת מודה בתירא כר׳ נתן משום דחי נושא את גקות הוא: פרדשכא. סרדיוט:

> > ab

ורב אשי סבר ידיעות מחלקות: דמשרבטי נפשייהו. משמטים כלפי מטה ומכבידין עלמן להשמיט מיד הנושחן: מתיר בסום. למוכרו לנכרי מפני שמלאכת הסוס אם היה אדם דלרכיבה עומד והחי נושא את עלמו והא דאסרו למכור בהמה גסה לנכרי משום שחלה ומשום שכירות חסור וסוס אי נמי דמושיל ומוגר לאו איסורא דאורייתא איכא שאין זו שנותנין על הסוס עופות כשהן חיין כגון כך ומינו לצוד שאר עופות שולא משרבטי נפשייהו דלא קשירי והשתא נמי החי נושא את עלמו ומשום הכי עלמן מעונגין מהלג על הארץ: ואמר ר' נתן בכפות יואי משום דאוקמינן בסום המיוחד לעופות משום רבנן אוקמינן דפליגי עליה ולמימר דאילו באדם שניהם שוין לפטור ואי בכפות מודה רבי נתן היכי מתוקמא דבן עלמו הא בן בתירא מתיר אפילו למכור לפרסיים דכמאן דכפיתי דמו וכל האומות קרי להו נכרים? דסבר דכפות נושא את עלמו: רמות רוחא. גסות. הא דלא מסגו בכרעייהו

ה) [נעיל עה:], כ) [נחפמי פ"ט], ג) [לקתן קתח: יותח סו: עירובין קג.], ד) ע"ו יד: בכורות ב. [פסחי נג.], ה) [בערוך ע' זיידן גרס דבי יידן וע"ם מ"ם בשם רב זיידן וע"ם מ"ם כם רב האי גאון], ו) [ע"ז ע"א.], ז) בדפו"י הגיי אמר רכל כו' ור' יוסף אמר רים לקים, ח) [שמות כן, ט) [ע" רש"ל ורש"א], י) צ"ל ואי בכפות מודה כ' נתו עד סה"ד ואח"כ מורטיר מון עד סטייר ותור כ שייך ואי משום וכו' עד לפטור וכן הגיה הה"ג מו"ה שכנא ז"ל, כ) בע"י: כך, () [וע"ע בו כ"ה בס"א. ל) גיר' הנ"י ל"נ, ק) וועי׳ מוס׳ חגיגה י: יה מלאכת],

הגהות הב"ח

(**ה)** תום' ד"ה ופלוגתא וכו' ולר"ל אחר שנחכפר על יהחלוון. נ"ב ע"ל בדף עה ע"ה: (ג) ד"ה ר"ש וכו' וכן קורע בחמתו או שובר כל"ל ונ"ב ע" בפ' האורג קה ע"ב: (ד) בא"ד דהא לא בעי גבי מר לעשות בו טס:

גליון הש"ם

גם' ונודע לו וחור ונודע לו. ע" לעיל דף 3 ע"א מד"ה המוליא: תום' ד"ה גדול רשאני מלמול ראפשר ע"י כבר. ק"ל הא מצואר לעיל דף מג ע"א דבליכא ככר דשרי טלטול מו הלד רק מטעם דאדם בהול על מתו ואי לא שרית ליה אתי ננמר זהי כנו שרים כים סתי לכבויי ולא שרינן מטעם כבוד הבריות ול״ע וע׳ סוכה דף לו נ"ב בתוק׳ שס:

רבינו חננאל

ששגג על האוכלין והזיד [על] הכלי. פי' והכי קאמר [על] הכלי. פיי והכי קאמר חייב על זה חטאת וע"ז (כזית) [כרת]. מתקיף לה רב אשי [וכרץ]. כגון ששגג בזה ובזה ונודע לו על זה וחזור ונודע לו על זה ובפלוגתא דר׳ יוחנן ור״ל, וכבר פרישנא לעיל בכלל גדול, פרישנא לעיל בכלל גדול, והכא קא מסתייע ר"י דאמר חייב שתים על חטאתו והביא. ואת החי במיטה פטור אף על המיטה שהמיטה טפילה לו. אוקימנא באדם חי מפני שהוא נושא את עצמו ודברי אוקימנא באום זוי מפני שהוא נושא את עצמו ודברי הכל בין לר' נתן ובין לרבנן, אבל בבהמה חיה ועוף פליגי רבנן ור' נתן, רבנן מחייבי עלייהו דסברי אגב ביעתיהו משרבטי נפשייהו ימתרשלין ואין נושאין את צצמן. ור' נתן פטר בחיים. א״ל רב אדא בר אבא לרבא א"ל וב אדא בר אבא לרבא הא דתנן לענין אין מוכרין בהמה גסה לגוים, בן בתירא מתיר בסוס. ותניא עלה בן בתירא מתיר בסוס מפני שהוא עושה מלאכה שאין . חייבין עליה חטאת. וסליק אדעתין שהוא נושא את האדם החי דהוי בן בתירא (כרבנן) [כר"נ] דאמר חי נושא את עצמו (ור' נתן) [ורבנן] נמי קאמרי הכי, היכי אמר בן בתירא ור' נתן זהכי אמר בן בוניו או הינון אמרו דבר אחד אלמא רבנן פליגי עלייהו, לימא בן בתירא ור' נתן ורבנן אמרו דבר אחד. א"ל (רבה) [רבא] יבנז באדם בלבד הוא דמודו אבל כל בהמה חיה דעוף בין חיים בין מתים רבנן מחייבי עלייהו, ובן בתירא ור' נתן תרוייהו

כר׳ נתן האמר חי נושא את עצמו. אפילו תימא ר׳ נתן כיון שחלה ככפות דמי, וא״ר יותנן מדרה ר׳ נתן בכפות. זכן כיות מן תמת וכזית מן הגבלה וכעדשה מן השרץ חייב, ור׳ שמעון פוטר. א״ר אבא א״ר יותנן ורב יוסף אמר ר״ל פוטר היה ר׳ שמעון

שאמרו דבר אחד לעניין הוצאת בהמה חיה ועוף לאו לענין הוצאת אדם, ודתניא מפני שהוא מלאכה שאין חייבין עליה חטאת לאו נשיאת אדם כדאסיקת אדעתין מעיקרא, אלא אפילו כסוס המיוחד לעופות קאמר פליגי רבנן עליה. ואקשינן ומי איכא סוס מיוחד לעופות. ואמרינן איכא דבי זיירן, הנץ וכיוצא בו שהמלכים צדין בהן עופות וקורין אותו באז, והאחד העוסק [בהן] קורין